

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน
อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
Implementation of Student Supporting System in Schools,
Thatphanom District, Nakhon Phanom Province

บุศรินทร์ ประคำมินทร์¹ และ ประสาท อิศรปริดา²
Bushsarin Phakrommin¹ and Prasart Isarapreedat²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

² Ph.D. (Education Psychological & Cultural Studies) รองศาสตราจารย์ คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม และ 2) เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษา โรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 247 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 56 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 191 คน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 34 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น ตามตำแหน่ง เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง 0.33-0.92 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F- test (One way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการจัดประชุมผู้ปกครองในชั้นเรียน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และ 2) ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปรึกษามีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่ปรึกษามีการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมโฮมรูมและด้านการให้คำปรึกษาเบื้องต้นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดีกว่าโรงเรียน ขนาดเล็ก

คำสำคัญ : การเปรียบเทียบการดำเนินงาน / ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน / อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

ABSTRACT

This study aimed : 1) to examine the implementation of student supporting system in schools, Thatphanom district, Nakhon Phanom province, and 2) to compare the implementation as classified by status and size of the school. The samples were 34 school administrators and 118 teachers selected by stratified random sampling. The tool used for data collection was a 5-rating scale questionnaire with its discrimination power values from each item ranging between 0.33 and 0.92 and its entire reliability coefficient of 0.90. Statistics used in data analysis were percentage, mean, standard deviation, and one-way ANOVA. The study results were as follows : 1) The implementation of student supporting system in schools, Thatphanom district, Nakhon Phanom province as a whole and each aspect was at high level. The aspect which gained the highest mean score was that of holding a meeting for classroom students' parents, and the aspect which gained the lowest mean score was that

of introductory counseling. 2) School administrators and counseling teachers who worked in schools of a different size were significantly different in their overall opinion at the .01 level. The counseling teachers were at higher level in implementation of student supporting system than that in implementation by school administrators. Considering it by aspect, counseling teachers operated more homeroom activities and introductory counseling than those school administrators. As classified by school size, the overall implementation of student supporting system was found not significantly different. As each aspect was considered, school administrators and counseling teachers both in medium- and large-sized schools had their higher level of opinion on implementation of student supporting system in the aspect of arranging activities for prevention and solution of problems than those in small-sized schools.

Keywords : Comparison of Implementation / Student Supporting System / Thatphanom District,
Nakhon Phanom Province

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้มีความสมบูรณ์พร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและมีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการศึกษาเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้เห็นความสำคัญและกำหนดให้โรงเรียนในฐานะหน่วยงานต้องรับผิดชอบในการสร้างเสริมคุณภาพชีวิต ป้องกันช่วยเหลือและแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ครูนับเป็นบุคคลสำคัญที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนมีบทบาทเป็นพ่อแม่ในการส่งเสริมป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนให้ได้มีชีวิตที่เป็นสุข ช่วยแก้ปัญหาต่างๆ ในชีวิตโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางจิตใจและพฤติกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547) สอดคล้องกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มาตรา 63 ที่ว่าโรงเรียนต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนว ให้คำปรึกษาและฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษาและผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 120 ตอนที่ 59 ก. 2546)

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่ง กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและกระทรวงสาธารณสุข โดยกรมสุขภาพจิต ได้ร่วมกันวางรากฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนซึ่งมีแนวทางการดำเนินงานดังนี้ ปรับเปลี่ยนบทบาทและเจตคติของผู้บริหารและครูอาจารย์ให้ส่งเสริม ดูแลพัฒนานักเรียนทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคม สร้างระบบที่จะสร้างความมั่นใจว่า นักเรียนทุกคนมีครูอาจารย์อย่างน้อยหนึ่งคนที่จะคอยดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสานสัมพันธ์ ระหว่างนักเรียน ชุมชน และผู้ชำนาญการ ในสาขาต่างๆ เพื่อให้การส่งต่อและการ รับช่วงแก้ไข ส่งเสริม พัฒนานักเรียนและ

เยาวชน การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงมีคุณค่าและความจำเป็นที่สถานศึกษาจะต้องนำไปปฏิบัติให้เกิดผลกับนักเรียนอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2547)

การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอำเภอธาตุพนม เป็นการส่งเสริมพัฒนาการป้องกันและการแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียนที่มีปัญหาทั้ง 5 ด้านตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีทักษะการดำรงชีวิตและรอดพ้นวิกฤตทั้งปวง ระบบการดูแลนักเรียนจึงเป็นระบบมาตรฐาน สามารถดำเนินการเพื่อประกันคุณภาพได้ ครูทุกคนและผู้เกี่ยวข้องจำเป็นต้องมีความตระหนักในความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียน มีความสุขที่จะพัฒนานักเรียนในทุกด้าน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2548) ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ซึ่งจากผลการศึกษาจะใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้เกี่ยวข้อง ได้นำไปประกอบการพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานตามองค์ประกอบของกระบวนการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

2. ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษาที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ศึกษาตามแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2547) ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมนักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน 5) การส่งต่อนักเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำนวน 247 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 56 คน และครูที่ปรึกษาจำนวน 191 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษาโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากการเทียบตาราง Krejcie and Morgan จำนวน 152 คน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545) จำแนกเป็น ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 34 คน และครูที่ปรึกษา จำนวน 118 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 แบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูที่ปรึกษา

2.2 คำนวณกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีเทียบสัดส่วน แล้วดำเนินการสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) ตอนที่ 2 ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.92 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล โดยขอหนังสือจากงานสำนักบัณฑิตศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม พร้อมแบบสอบถาม

ส่งถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือ โดยผู้วิจัยทำการส่งและเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ซึ่งระยะเวลาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตั้งแต่เดือนมกราคม - มีนาคม 2556 ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมดจำนวน 152 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวม รายด้านและรายข้อ ใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดำเนินการ ดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 มาตรวจสอบและให้คะแนนตามเกณฑ์

2.2 นำคะแนนไปวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน S.D. (Standard Deviation) โดยวิเคราะห์แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคอร์ท (Likert Scale) 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยภาพรวมและรายด้าน จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ t-test (Independent Samples) และจำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยใช้ F-test (One way ANOVA)

สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือเหล่านักเรียน	\bar{X}	S.D.	ความหมาย
1. การจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.46	0.43	มาก
2. การจัดประชุมผู้ปกครอง ชั้นเรียน	4.49	0.42	มาก
3. การให้คำปรึกษาเบื้องต้น	4.42	0.46	มาก
4. การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา	4.48	0.41	มาก
รวม	4.46	0.44	มาก

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นมากกว่า

ผู้บริหารโรงเรียนเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน

ด้านที่	การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ผู้บริหาร (n = 34)		ครูที่ปรึกษา (n = 118)		t	sig
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1	การจัดกิจกรรมโฮมรูม	4.34	0.42	4.58	0.45	4.77**	.00
2	การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	4.46	0.41	4.52	0.44	0.65	.71
3	การให้คำปรึกษาเบื้องต้น	4.31	0.43	4.52	0.41	4.23**	.00
4.	การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	4.47	0.45	4.48	0.39	0.82	.64
	รวม	4.40	0.46	4.53	0.45	4.68**	.00

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มี

นัยสำคัญ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา มากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ดังตารางที่ 3 - 4

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	sig
การจัดกิจกรรมโฮมรูม	ระหว่างกลุ่ม	0.21	2	0.11	0.32	.48
	ภายในกลุ่ม	48.21	149	0.32		
	รวม	48.42	151			
การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.11	2	0.06	0.21	.56
	ภายในกลุ่ม	39.16	149	0.26		
	รวม	39.27	151			
การให้คำปรึกษาเบื้องต้น	ระหว่างกลุ่ม	0.15	2	0.08	0.28	.64
	ภายในกลุ่ม	40.12	149	0.27		
	รวม	40.27	151			
การจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไข้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	3.37	2	1.69	4.54**	.00
	ภายในกลุ่ม	55.28	149	0.37		
	รวม	58.65	151			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	0.53	2	0.27	0.82	.52
	ภายในกลุ่ม	48.21	149	0.32		
	รวม	48.74	151			

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้านการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

ขนาดของโรงเรียน	ค่าเฉลี่ย	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.31	4.56	4.58
ขนาดเล็ก	4.31	-	.25**	.27**
ขนาดกลาง	4.56		-	.02
ขนาดใหญ่	4.58			-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ให้ความสำคัญกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม และการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนโดยมีการกำหนดเป็นแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของโรงเรียน มีการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียนอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง สนับสนุนให้ผู้ปกครองเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงประโยชน์ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน โดยร่วมกันออกแบบกิจกรรมเน้นการพัฒนาทักษะ มีการจัดกิจกรรมให้ผู้ปกครองและบุคลากรในโรงเรียนที่หลากหลาย เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน อีกทั้งระดมแนวคิดในการพัฒนานักเรียนร่วมกันและจัดทำโครงการร่วมกัน ให้คำแนะนำและเสนอความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน มีการส่งเสริมการจัดบรรยากาศในห้องเรียนหรือนอกห้องเรียนที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น การรู้จักตนเองของนักเรียน การรู้จักผู้อื่นและสิ่งแวดล้อม การรู้จักปรับตัว และโรงเรียนมีการเชิญวิทยากรภายนอกที่มีความรู้ในเรื่องระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาให้ความรู้แก่ผู้ปกครองให้เห็นถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน มีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียน มีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาความรู้ ทักษะ ตลอดทั้งเทคนิคในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียน มีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนทางด้านบุคลิกภาพ มีการใช้หลักจิตวิทยาวัยรุ่นในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง มีการส่งเสริมจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อนในการให้คำปรึกษา มีการให้คำปรึกษาทุกๆ ไป เพื่อช่วยเหลือผ่อนคลายปัญหาแก่นักเรียน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของศิริภท สำเภา (2553) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกัน โดยครูที่ปรึกษามีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนโรงเรียนอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนมจะเป็นผู้ที่มอบนโยบายการดำเนินงานในการบริหารโรงเรียน วางแผน การดำเนินงาน และมีหน้าที่ในการประเมินผลการดำเนินงาน ส่วนครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้ดำเนินการดำเนินงานพัฒนานักเรียนและการป้องกันแก้ไขปัญหาให้นักเรียนตามนโยบายของผู้บริหารโรงเรียนที่วางแนวทางไว้ให้ ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกัน โดยครูที่ปรึกษา มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของสมศักดิ์ สุตินบุตร (2550) พบว่า ข้าราชการครูที่มีสถานภาพทางตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่ปรึกษามีความคิดเห็นต่อการดำเนินงานด้านการส่งเสริมนักเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วผู้บริหาร

โรงเรียนจะเป็นผู้ที่วางแนวทาง นโยบาย แนะนำ และแนวร่วมทั้งเป็นผู้นิเทศ ติดตามผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนา นักเรียนและการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน ส่วนครูที่ปรึกษาจะเป็นผู้ที่คอยปฏิบัติงานตามนโยบายที่ผู้บริหารโรงเรียนได้วางแนวทางไว้ และการส่งเสริมนักเรียน นั้นเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษาที่ต้องโฮมรูมนักเรียนในความรับผิดชอบทุกวัน และคอยให้คำปรึกษาเบื้องต้นในด้านต่างๆ แก่นักเรียนในความรับผิดชอบของตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ครูที่ปรึกษามีการดำเนินงาน ด้านการส่งเสริมนักเรียนมากกว่าผู้บริหารโรงเรียน

3. ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกันทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 หมวดที่ 1 มาตรา 6 กล่าวถึง จุดมุ่งหมายและหลักการว่าจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา มีความรู้ คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ด้วยเหตุผลดังกล่าว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัด ประกอบกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ประกาศให้ปีการศึกษา 2555-2556 เป็น “ปีแห่งการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้พ้นภัยยาเสพติด” และในปีการศึกษา 2556 การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะเป็นจุดเน้นสำคัญที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานต้องดำเนินการยกระดับให้มีความเข้มข้นมากขึ้น ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จึงได้มีมาตรการโรงเรียนในสังกัด พัฒนางานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพได้มาตรฐาน บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2546 ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของจารุวรรณรัตน์ (2547) พบว่า ข้าราชการครูที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรม

เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้ เนื่องจากคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งจัดให้มีระบบการป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้น โดยให้โรงเรียนจัดทำข้อมูลในการจัดทำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปตามระบบ นอกจากนี้ยังได้กำหนดให้เป็นนโยบายสำคัญและเร่งด่วน โดยมีการกำกับนิเทศ ติดตามผลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งผลให้โรงเรียนทุกขนาดในอำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ตระหนักและเห็นความสำคัญดังกล่าว แต่อย่างไรก็ตามการดำเนินงานนั้นยังมีข้อจำกัดบางประการโดยโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้ เนื่องจากโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความพร้อมในหลายๆ ด้าน เช่น ด้านบุคลากร งบประมาณในการดำเนินงาน ด้านวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เป็นต้น จึงทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากกว่าโรงเรียนขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดด้านบุคลากร และโดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัด ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานด้านการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก สอดคล้องกับงานวิจัย ของ ฉลอง เอี่ยมวิไล (2547) พบว่า สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจิตร เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีประสิทธิภาพการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. โรงเรียนควรมีการจัดทำแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมโฮมรูม และการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน พร้อมพัฒนาระบบประเมิน ติดตาม และรายงานผลการดำเนินงานให้ชัดเจน
2. โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ครูดำเนินการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนอย่างต่อเนื่อง
3. โรงเรียนควรมีการประสานกับครูและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ เพื่อจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างจริงจัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียนในการออกแบบกิจกรรมโฮมรูมที่เน้นการพัฒนาทักษะชีวิต
2. ควรมีการศึกษาวิธีพัฒนาบุคลากรในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีความรู้ และเห็นถึงความสำคัญของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
3. ควรมีการศึกษาแนวทางการใช้หลักจิตวิทยาช่วยในการให้คำปรึกษาแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง
4. ควรมีการศึกษาการส่งเสริมการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีความหลากหลายเพื่อการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). *จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา.
- Ministry of Education. (2005). *The organization of helop care system for students in schools of Ministry of Education*. Bangkok : Kansatsana Printing House.
- จารุวรรณ รัตนมาลี. (2547). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของข้าราชการครูในโรงเรียนสังกัด สพฐ. เขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*
- Ratanamale, Jaruwat. (2004). *The state and problem of managing the student help-care system of teacher officials in schools under Office of the Basic Education Commission in Kalasin Educational Service Area 3 (Unpublished master's thesis)*. Mahasarakham University, Mahasarakham, Thailand.
- ฉลอง เอี่ยมวิไล. (2547). *การศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.*
- lamwilai, Chalong. (2004). *A study of state and problem of the student help-care system management of schools under Office of Phichit Educational Service Area 1 (Unpublished master's thesis)*. Naresuan University, Phitsanulok, Thailand.
- ธีรภัท สำเภา. (2553). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.*
- Sumphao, Theeraphat. (2010). *The state and problem of the student help-care system management of schools offering the 3rd-4th grade span under Offices of Nakhon Phanom Educational Service Area (Unpublished master's thesis)*. Nakhon Phanom University, Nakhon Phanom, Thailand.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.
- Sisa-aad, Bonchom. (2002). *Statistical methods for research (3rd Ed.)*. Bangkok : Suwiriyan.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2546). *พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546. เล่ม 120 ตอนที่ 59 ก.*
- Royal Thai Government Gazette. (2003). *The royal decree of rules and procedures of good governance, B.E. 2546 (2003)*. Vol. 120, part 59 a.
- สมศักดิ์ สุตินบุตร. (2550). *สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- Sutibut, Somsak. (2007). *The state and problem of the student help-care system management of schools offering secondary education under Office of Sakon Nakhon Educational Service*

Area 3 (Unpublished master's thesis). Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon, Thailand.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2547).
*การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.*

Office of Basic Education Commission. (2004).
*Management of student help-care system in
schools under Offices of Educational Service Area
and Office of the Basic Education Commission.
Bangkok : The Express Transportation Organization
of Thailand.*